

Guía Docente				
Datos Identificativos				2015/16
Asignatura (*)	Variedades do Español	Código	613G01032	
Titulación	Grao en Español: Estudos Lingüísticos e Literarios			
Descritores				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Grao	2º cuatrimestre	Terceiro	Optativa	4.5
Idioma	Castelán			
Modalidade docente	Presencial			
Prerrequisitos				
Departamento	Filoloxía Española e Latina			
Coordinación	Lopez Palma, Helena	Correo electrónico	helena.palma@udc.es	
Profesorado	Lopez Palma, Helena	Correo electrónico	helena.palma@udc.es	
Web				
Descrición xeral	Estudiaranse as variedades diatópicas, diafásicas e diastráticas do español actual. O exe da asignatura serán as variedades xeográficas, que se abordarán tamén nos seus aspectos diafásicos e diastráticos.			

Competencias do título	
Código	Competencias do título
A1	Coñecer e aplicar os métodos e as técnicas de análise lingüística e literaria.
A2	Saber analizar e comentar textos e discursos literarios e non literarios utilizando apropiadamente as técnicas de análise textual.
A3	Coñecer as correntes teóricas da lingüística e da ciencia literaria.
A5	Ter un dominio instrumental avanzado oral e escrito da lingua española.
A9	Elaborar textos orais e escritos de diferente tipo en lingua galega, española e inglesa.
A10	Ter capacidade para avaliar criticamente o estilo dun texto e para formular propostas alternativas e correccións.
A11	Ter capacidade para avaliar, analizar e sintetizar criticamente información especializada.
A14	Ser capaz para identificar problemas e temas de investigación no ámbito dos estudos lingüísticos e literarios e interrelacionar os distintos aspectos destes estudos.
A15	Ser capaz de aplicar os coñecementos lingüísticos e literarios á práctica.
A18	Coñecer a historia e a cultura das comunidades hispanofalantes.
A19	Dominar a gramática da lingua española.
A20	Coñecer a situación sociolingüística da lingua española.
A21	Coñecer a variación lingüística da lingua española.
A22	Coñecer a evolución histórica externa e interna da lingua española.
B1	Utilizar os recursos bibliográficos, as bases de datos e as ferramentas de busca de información.
B2	Manexar ferramentas, programas e aplicacións informáticas específicas.
B3	Adquirir capacidade de autoformación.
B5	Relacionar os coñecementos cos doutras áreas e disciplinas.
B6	Ter capacidade de organizar o traballo, planificar e xestionar o tempo e resolver problemas de forma efectiva.
B7	Ter capacidade de análise e síntese, de valorar criticamente o coñecemento e de exercer o pensamento crítico.
B8	Apreciar a diversidade.
B10	Comportarse con ética e responsabilidade social como cidadán/á e profesional.
C1	Expresarse correctamente, tanto de forma oral coma escrita, nas linguas oficiais da comunidade autónoma.
C4	Desenvolverse para o exercicio dunha cidadanía aberta, culta, crítica, comprometida, democrática e solidaria, capaz de analizar a realidade, diagnosticar problemas, formular e implantar solucións baseadas no coñecemento e orientadas ao ben común.

Resultados da aprendizaxe	
Resultados de aprendizaxe	Competencias do título

Conocer las metodologías de la Dialectología.	A1 A2 A3	B7	
Conocimiento de la variación lingüística del español	A10 A14 A15 A20 A21	B1 B3 B5	C4
Conocer la formación y desarrollo de las distintas variedades diatópicas del español.	A15 A18 A20 A21 A22	B5 B8	C4
Conocer las variedades de uso del español.	A1 A2 A3 A5 A10 A20 A21	B5 B7 B8 B10	C1
Analizar, comentar e indentificar textos orales o escritos de las diferentes variedades del español.	A1 A2 A3 A9 A10 A20 A21	B2 B8	C1
Conocer y reconocer las características de las principales variedades diatópicas del español.	A1 A2 A11 A19 A21	B1 B5 B6 B8	

Contidos	
Temas	Subtemas
1. A variación na lingua	Tipo de variacións
2. Variedades diatópicas do español	2.1. A variación dialectal en España 2.2. O español de América
3. Variedades sociais (diatráticas)	Factores que inflúen na formación dun grupo lingüístico.
4. Variedade condicionada pola situación comunicativa (diafásicas)	Factores comunicativos
5. Variedades derivados do contacto interlingüístico	5.1 A entonación 5.2 Os verbos déíticos 5.3 Os clíticos 5.4 Os numerais

Planificación				
Metodoloxías / probas	Competencias	Horas presenciais	Horas non presenciais / traballo autónomo	Horas totais

Traballos tutelados	A1 A5 A9 A14 A15 A18 A20 A21 A22 B1 B2 B3 B6 B10 C1	0	14	14
Obradoiro	A2 A3 A9 A10 A11 A15 B5	15	22.5	37.5
Proba mixta	A1 A3 A5 A19 B5 B6 B7 B8 C4	2	20	22
Sesión maxistral	A1 A3 A18 A20 A21	15	22.5	37.5
Atención personalizada		1.5	0	1.5

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición
Traballos tutelados	Traballo no que aplicaránse os coñecementos adquiridos e os métodos propostos nas clases teóricas e nos talleres. O seguimento por parte do profesor, que será obrigatorio, poderá facerse en tutorías presenciais ou a través do correo electrónico.
Obradoiro	Análise e comentario de textos breves, orais ou escritos, de diversas variedades do español. Pode levar prácticas a través de TIC.
Proba mixta	Exame final no que se mostrarán os coñecementos e competencias adquiridos, tanto desde o punto de vista teórico como aplicado. Incluirá análise e identificación de textos.
Sesión maxistral	Exposición teórico-práctica. Valorarase a participación do alumnado.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Traballos tutelados Obradoiro	As actividades dos talleres e especialmente o traballo tutelado realizaranse baixo un seguimento continuado do profesor. O seguimento poderá facerse en tutorías presenciais ou a través do correo electrónico.

Avaliación			
Metodoloxías	Competencias	Descrición	Cualificación
Traballos tutelados	A1 A5 A9 A14 A15 A18 A20 A21 A22 B1 B2 B3 B6 B10 C1	Traballo no que aplicarán os coñecementos adquiridos e os métodos propostos nas clases teóricas e nos talleres. Valorarase tamén o progreso do traballo a través das *tutorías (presenciais ou a través do correo electrónico).	30
Obradoiro	A2 A3 A9 A10 A11 A15 B5	Análise e comentario de textos breves de diversas variedades do español.	20
Proba mixta	A1 A3 A5 A19 B5 B6 B7 B8 C4	Exame final no que se mostrarán os coñecementos e competencias adquiridos, tanto desde o punto de vista teórico como aplicado. Incluirá análise e identificación de textos.	50

Observacións avaliación

Para superar a materia, a cualificación mínima da proba mixta deberá ser de 4 puntos sobre 10.

Cualificarase como non presentado a quen non se presente ao exame final oficial, independentemente do número de actividades entregadas.

Na segunda edición de actas (mes de xullo) poderanse recuperar todos os instrumentos de avaliación arriba descritos cos mesmos porcentaxes que na primeira edición. Só cualificarase como non presentado a quen xa tivese esta cualificación na edición de actas de xaneiro e, ademais, non se presente ao exame oficial de xullo.

Os traballos ou actividades enviaranse por correo electrónico desde a dirección que a *UDC proporciona a cada estudante. O estudante comprométese a gardar unha copia de cada traballo, en previsión de problemas na recepción.

Os traballos, actividades e exames deben cumprir as esixencias de corrección lingüística propias destes textos (ortografía, puntuación, precisión léxica, rexistro formal, discurso coherente e cohesionado, etc.). Penalizarase a nota dos escritos que non se axusten a esta norma.

O plaxio (é dicir, a utilización de textos ou ideas doutros autores sen indicar a fonte de procedencia), mesmo parcial, ou calquera outra falta de honradez académica, dará lugar á descualificación automática da actividade.

Fontes de información

Bibliografía básica	Abad Nebot, Francisco: ?Variedades dialectales y literarias de la lengua?, en VV. AA.: Introducción a la lingüística. Madrid: Alhambra, 1982, pp. 285-313. Aleza Izquierdo, Milagros y José M.ª Enguita Utrilla: El español en América: aproximación sincrónica. Valencia: Tirant Lo Blanch, 2002. Alvar, Manuel (dir.): Manual de dialectología hispánica. El español de América. Barcelona: Ariel, 1996. Alvar, Manuel (dir.): Manual de dialectología hispánica. El español de España. Barcelona: Ariel, 1996. Ariza, Manuel: Comentario de textos dialectales. Madrid: Arco Libros, 1994. Coseriu, Eugenio: ?Los conceptos de `dialecto`, ?nivel? y ?estilo de lengua? y el sentido propio de la dialectología?, Lingüística Española Actual, III, 1981, pp. 1-32. Fontanella de Weinberg, Beatriz: El español de América. Madrid: MAPFRE 1992. Frago Gracia, Juan Antonio: Historia de las hablas andaluzas. Madrid: Arco/Libros, 1993. Frago Gracia, Juan Antonio, Andaluz y español de América: historia de un parentesco lingüístico. Sevilla: Junta de Andalucía, 1996. Frago Gracia, Juan Antonio, ?Habla, lengua e idioma?, Thesaurus, XXXVIII, 1983, pp. 325-339. Frago Gracia, Juan Antonio y M. Franco Figueroa, El español de América. Cádiz: Universidad de Cádiz, 2001. García Mouton, Pilar: Lenguas y dialectos de España, 5.ª ed. Madrid; Arco/Libros, 2007. Lipski, John M., El español de América, Madrid, Cátedra, 1996. Montes Giraldo, José Joaquín, ?Lengua, dialecto y norma?, BICC, XXXV, 1980, pp. 237-257. Narbona, Antonio, Rafael Cano y Ramón Morillo-Velarde: El español hablado en Andalucía. Barcelona: Ariel, 1998. Piñeros, Carlos-Eduardo: Dialectoteca del español. Iowa: University of Iowa, 2006-2011 (http://www.uiowa.edu/~acadtech/dialects/). Sánchez Méndez, Juan: Historia de la lengua española en América. Valencia: Tirant Lo Blanch, 2003. Saralegui, Carmen: El español americano: teoría y textos. Pamplona: EUNSA, 1997. Vaquero, María: El español de América I. Pronunciación, Madrid: Arco Libros, 1998. Vaquero, María: El español de América II. Morfosintaxis y léxico. Madrid: Arco Libros, 1998. Real Academia Española: Nueva gramática de la lengua española. Espasa-Calpe. 2010.
Bibliografía complementaria	- Alvar, Manuel (1978). Antología dialectal hispánica. Madrid: UNED - Alvar, Manuel (dir) (1996). Manual de dialectología hispánica. Barcelona: Ariel

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Materias que continúan o temario

Observacións

(*A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías